СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL. Ч. 17. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 22 січня 1932. VOL. XL. No. 17. Jersey City, N. J., Friday, January 22, 1932. THREE CENTS.

ПОВЕЗЛИ ДО ЖЕНЕВИ ПАЦИФІСТИЧНИЙ МЕМОРІЯЛ З 1,000,000 ПІДПИСІВ

НЮ ЙОРК. — Тисячі пацифістів, котрі репрезентували ріжні пацифістичні організації, прощали д-ра Мері Е. Вулі, президентку Мавнт Голійок Каледж, котра виїхала до Женеви на міжнародню конференцію в справі роззброєння.

Кількасот пацифістів ввійшли на поклад корабля „Президент Гардінґ" і були свідками, як Мисс Лилієн Волд, голова „Генрі Стріт Сетлмент" вручила д-рови Вулі петицію в справі роззброєння, під якою було 400,000 підписів.

На тім самім кораблі були ще інші делеґатки ріжних пацифістичних організацій, які вибралися до Женеви, щоби там аґітувати в справі світового мира. Вони повезли з собою ще одну мирову петицію з 600,000 підписів.

ЗАЦІКАВЛЕННЯ РЕОРҐАНІЗАЦІЄЮ У. Н. СОЮЗА ЗРОСТАЄ.

НЮ ЙОРК. — Зібрані на Союзових нарадах відділові урядники і представники місцевих відділів були дуже зацікавлені справами реформи У. Н. Союза та злуки відділів.

На наради, які відбулися в Укр. Н. Домі, прибули представники отсих місцевих відділів: 130, 46, 117, 233, 14, 204, 144, 215, 69, 361, 66 і 194.

Наради відкрив головний радний Питляр. Проводив нарадами гром. Ілія Гузар, а секретарювали Михайло Боднар, і Михайло Жуковський.

Перший реферував головний рекордовий секретар Іван Каштанюк, котрий обговорив принципи, на яких побудовано У. Н. Союз, себто цей розрахунок, що члени якийсь час побудуть в Америці, а потім повернуться назад до рідного краю, відрікаючи того, що вплатили до Союза. Припинення іміґрації дало нашій іміґрації інший вигляд, а тимсамим і нашій орґанізації.

Референт підчеркнув, що У. Н. Союз не може дати членам, навіть у теперішній час великого безробіття, того, чого не обіцяв і чого дати не всилі. Згадав і про те, що всі члени є на ділі за злуку відділів, а проти неї є ті, що розлучували. А щодо реформи відніс, що вона неможлива без зміни устрою орґанізації.

Головний фінансовий секретар Роман Слободян представив фінансовий стан орґанізації, підкреслюючи ті величезні фінансові здобутки, які принесла У. Н. Союзови реформа з 1914 р., бо Союз тепер збільшується на маєтку за один рік на більшу суму ніж до реформи за 20 літ.

Референт пояснив, що на старі грамоти не можна виплачувати ніяких зворотів, а тільки на цертифікати. Саме теперішня криза повинна навчити членів розуміти вагу нових родів обезпечення, а тимсамим і потребу реформи У. Н. Союза. Урядникам, говорив референт, реформи не треба, бо попередню реформу перепалатили покійні Ядловський і Угорчак передчасною смертю через гризоту; але реформи треба для самих членів і для добра У. Н. Союза та цілої нашої іміґрації.

У. Н. Союз є добрий і добре забезпечений, але ми хочемо, щоби він був ще ліпший і модерніший і щоби притягнув до себе молоде покоління.

Начальний редактор „Свободи", Омелян Ревюк, говорив, що зреорґанізуємо У. Н. Союза найкраще й найскорше тоді, коли буде тісний звязок у першу чергу між відділовими урядниками, як лідерами, і газетою, а далі між членством і його органом. „Свобода" здає собі добре справу з того, що між старими вже не звербуємо богато членів, ні між тими, що ще можуть прибути з краю, бо іміґрація замкнена. Значить, треба і „Свободі" знайти спосіб, як підійти до молоді, щоб її притягнути до Союза. А найскорше притягнемо її тоді, коли говоритимемо до неї по бизнесовому, коли Союз буде наймодернішою асекураційною установою і коли належання до Союза буде вважатися добрим бизнесом.

По тих рефератах вивязалася широка дискусія. На запити відповідали головні урядники, даючи потрібні вияснення. Всі присутні, що забирали голос, погоджувалися з тим, що треба реформи в Союзі й злуки відділів. Тільки дехто радив поступати з тим обережно, щоби членство порозуміло, про що ходить.

При кінці скритиковано діяльність головного радного Питляра, котрому закидувано, що він не робить нічого для У. Н. Союза; подає про нього неправдиві вісти в большевицькій пресі та плямить українське імя, намагаючися розбивати українські протимосковські чи протипольські демонстрації. Отсе, говорили бесідники, повинно бути перестородою для наступної конвенції У. Н. Союза, щоби вона добре дбала, кого вибирати головними урядниками Союза.

Рішено скликати за місяць ще раз такісамі наради. Президія має оголосити в „Свободі" день, годину і місце зборів.

КІНЕЦЬ ПРОГИБІЦІЇ.

У Гельсінгфорсі (Фінляндія) зібрався на спеціяльну сесію парлямент для знесення закона про проґибіцію. Очевидно сесія затягнеться на довше, бо ще сам уряд не прийшов до однодушного висновку, як мусить надалі реґулюватися продажа алькогольних виробів.

„НЕСАМОВИТА АНКЕТА" ПОЛЬСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ.

Під таким наголовком містить „Курер Львовскі" вістку про цікаву анкету польського міністерства освіти. А саме згадане міністерство розіслало до середніх дівочих шкіл анкету з запитами про творчість Жеромського. Ці запити дістали учениці 6, 7 і 8 кляси. Між іншими питаннями є там такі: „Якщо знаєш „Історію гріха", то що думаєш про поведінку Еви (осуджуєш її чи виправдуєш)? Умотивуй. (Ева Побратимська з „Історії гріха" Жеромського — це тип легкої жінки, яка щораз більше скочується в пропасть гріха. — Ред.) Дальше міністерство запитує в тій анкеті молоді дівчата: Чи волиш Жеромського як патріотичного письменника, чи як автора, що змальовує любовні сцени, чи красу природи.

„Курер Львовскі" не може вийти з дива, що найвища установа, яка керує вихованням молоді, втягає дітей з шестої кляси до дискусії в справі „любовних переживань" або домагається від них осуду Еви Побратимської, а тимсамим казала їм заглиблюватися в брудах великоміського життя.

Одна з учениць відповіла на згадане питання так: „Я не читала „Історії гріха" і та книжка мене не цікавить".

КАРТИНИ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО „РАЮ".

Кожний вже певно чув про великий брак харчів у Совітах і про ті довгі черги людей, що стоять перед кооперативами, щоби дістати на картку фунт хліба. Обчислили, що кожна родина тратить денно пересічно 2 години на стояння в черзі перед державними складами й кооперативами. А що в Совітах живе менше-більше 30 мілiонів родин, то на таке вистоювання в черзі тратиться денно 60 мілiонів годин праці. Іншими словами, всі ті люди, що стоять в черзі, марнують стільки годин денно, скільки всі совітські робітники разом — Сталін обчисляє, що останніх є у Совітах 8 і пів мiліона — працюють протягом робучого дня, що триває 6—8 годин.

ПОЛЬСЬКІ „МАТЕЧКИ" ПІДШИВАЮТЬСЯ.

У день перепису ходили селом Сороки, збаразького повіту, дві сестри в захисту. Говорили по українськи, що збирають на захист у Тернополі. При долиті виявилося, що вони з польської (лат.) „охронки" — підшиваються під український захист, щоб одержати пожертву. На увагу, що не лише обдурювати людей і що цей учинок суперечить принципам законів, відповіли, що з українського захисту ходять нераз збирати в польських (!?) селах і говорять по польськи, а це навіть брехня. На домагання не показали виказок, прізвища сестриць записані у громадському уряді. Маску з лиця відслонили їм у хаті Івана Луки.

ВЕЛИЧЕЗНІ ЗЛОВЖИВАННЯ В РАДЯНЩИНІ.

Радянський уряд рішив перевести основну реорганізацію свого розподільного апарату. Звільнено зі служби багато директорів і начальників головно з трестів: тютюнового, консерв і текстильного промислу, а також багато вищих службовців із централь розподільних точок. Всіх викреслено з комуністичної партії й поставлено в стан обвинувачення. Викрито великі зловживання й неправильности при постачанні навіть продуктів, яких було досить. Вийшли на яву факти просто неправдоподібні, як розсилання зіпсутих товарів, транспорти муки, цукру і каші в дірявих мішках і нечуване марнування всяких артикулів. Одночасно стверджено, що в деяких розділових наслідком недбалства службовців накопичувалися величезні запаси ріжних товарів, які псувалися й гнили, а це спричинювало величезні втрати.

Карна експедиція проти керовників т. зв. фабрик збіжа з державних господарств за доставу недостаточної скількости збіжа йде тепер по цілій Україні. Пятьох директорів поставлено в стан обвинувачення, 35 потягнено до відповідальности. Між ними є такі, що зі своїх районів не дали після жнив ні одного пуда зерна.

3,000,000,000 СВІЧОК.

Старшина англійського війська, Сейвідж, винайшов після кількалітніх зусиль рефлектор — силою 3,000,000,000 свічок. Знавці впевняють, що він змінить усі способи боротьби з летунським наїздом ворога. При співучасти знавців міністерства війни переведено з ним пробні насвітлення неба. Рефлектор кинув на небо велитенський квадрат, поділений на 16 менших дільниць. Мета квадрату — виявити ворожий літак, коли неперелетить рису світла, що відмежовує дільниці. Коли він промине дві такі риси, автоматично обраховують швидкість його лету, висоту та напрям лету. Цільний вистріл гармати мусить його досягнути. Перевірка виявила справність рефлектора, не зважаючи на те, що літаки підіймалися на 4,800 метрів.

БОГАТИЙ НУЖДАР.

В лічниці Шальон сір Марн (Франція)) помер цими днями один французький мужик, який лежав у загальній салі лічниці й якого вся служба в лічниці вважала за нуждаря. І якеж велике здивування мусіло бути у тієж служби, коли вона довідалася, що в кишені убрання того нуждаря знайдено після його смерти 600 тисяч франків.

ПОВОРОТ ДО РІДНОГО КРАЮ.

Після 15 літ вернувся до рідної Галичини, бувший Січовий Стрілець, Іван Джулинський, що попав у полон під Конюхами в 1917 році. Після полону, в часі визвольної боротьби був активним учасником боїв, а опісля залишився на Україні і пробував увесь час у Полтаві та Кременчуці. Заходи у справі повороту, щоби доказати, що І. Джулинський є справді Галичанином, тревали рівно 6 літ.

МАХНО В БЕСАРАБІЇ.

У звязку з пошукуванням Полищука поліційні власти в Кишиневі отримали вказівки, що „батько" Махно перебуває тепер у Румунії. Він є, кажуть, головним організатором утечі Полищука. Це обясюють тим, що Махно вступив до Полищукової банди.

УЧИТЕЛЯМ ПЛАТИТИМЕ ДЕРЖАВА.

Румунський парлямент рішив, щоб учителів оплачувала держава. Внаслідок цього рішення повіти і громади звільнені від оплати вчителів.

ЗВІТ ІЗ ЯВНОЇ РОЗПРАВИ НЕ МОЖЕ БУТИ КОНФІСКОВАНИЙ.

Найвищий Суд у Варшаві розглядав справу відповідального редактора „Газети Бидґоскої", обвинуваченого в тому, що помістив статтю про Берестя, а передовсім уступ обвинувачення зі змістом статті, сконфіскованої в „Г. Б." Найвищий Суд на осн. 82. уст. конституції та 315. уст. к. п. к. постановив уморити справу, бо вийшов із заложення, що звіти з явної судової розправи не підлягають конфіскаті і нікого не можна притягати до відповідальности за їх видрукування.

КРОВАВА ЗАБАВА У ВАРШАВСЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

В центральній варшавській вязниці відсиджували останній день (мабуть довшої кари) 2 типки: якийсь Вацлав Фльорковський й Генрик Вельогурський. Як звичайно — останній день вязниці видається найдовшим. Щоби себе трохи розрадити, вони постановили забавитися. А предметом забави вибрали свого вязничного товариша (що сидів у тійже келії), якогось Шатанського, котрий був менше рухливий ніж його оба келійні товариші, наслідком чого дістав титул „оферми". Отже оба вище згадані типки почали цього „оферму" штуркати, попихати, насміхатися з нього. Коли ж Шатанський став боронитися, „забава" поволи-поволи перемінилась у справжню бійку. Її вислід був жахливий; Шатанського підчас тієї „забави" так стортурували, що він на другий день помер. А „розвеселені" Фльорковський і Вельогурський, котрі так вигідно закінчили свій останній день вязниці, опиняться внедовзі замісць на волі знову на лаві підсудних.

БЕЗРОБІТНІ МУЗИКИ.

Найбільше безробітних у Франції є у кругах музиків: на 7,000 членів товариства 1,000 зовсім не мають праці, 2,500 мають принагідні заробітки; число безробітних не-членів товариства музиків — значно більше. Т-во звернулося з поклоном до всіх розривкових льокалів, щоби принимали до праці лише Французів.

ЗГОРІВ КОПЕНГАЗЬКИЙ ТЕАТР.

У Копенгазі згорів один з найстарших театрів того міста, „Фереібрес". Згоріли саля, сцена, магазини. Пожежу гасила вся залога копенгазької пожежної сторожі. Наслідком пожежі театру апинилися без праці 100 акторів і стільки адміністраційного персоналу театру.

КІНЕЦЬ НАДІЙ НА ЛЬОЗАНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

НІМЕЧЧИНА ЗАЯВЛЯЄ, ЩО НЕ БУДЕ ПЛАТИТИ РЕПАРАЦІЙ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлер Брінінґ офіційно повідомив англійського посла, що Німеччина не буде платити дальших репарацій і згодиться лише на таку міжнародню економічно-фінансову конференцію, котра зберeться для орговорення справи репарацій в цілости, а не лише на те, щоб установити мораторію, яка нічого не пособить Німеччині. Свою заяву Брінінґ підпер заключенням комісії базельського міжнароднього банку, яка прийшла до того висновку, що репараційні вимоги перевищують фінансові та економічні можливости Німеччини.

Брінінґ разом з тим домагається, щоб питання репарацій було полагоджене до 1 липня, коли кінчається мораторія, яку оголосив Гувер. На ніяке продовження мораторії Німеччина не погодиться.

У ФРАНЦІЇ ВСІ СПОЛОХАЛИСЯ.

ПАРИЖ (Франція). — Відмова Німеччини платити репарації викликала у Франції велику констернацію. Премієр Ляваль саме готувався до своєї промови в парляменті, щоб відповісти на напади його противників, які тут прийшли відомости про заяву Брінінґа. Це відразу змусило відложити всі справи на бік і занятися виключно справою репарацій. Всі признають, що перед Лявалем тепер стоїть таке тяжке завдання, яке ще ніколи не стояло в останні роки перед ніяким державним мужем Франції.

Ще більше погіршує ситуацію заява Америки, що вона не погоджується на злучення репарацій з воєнними боргами, щоб трактувати їх в якінебудь спільній залежности. Годі сподіватися, щоб Америка погодилася на дальшу мораторію в сплачуванню їй міжнародніх боргів. Таксамо Америка буде ставитися ворожо до утворення европейськими державами обєднаного фронту її довжників. Вона буде домагатися окремого порозуміння й полагоджєння справи боргів з кождою державою. Справу репарацій має рішати сама Европа. Це все викликало у Франції великий переполох.

ЛЬОЗАНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ ПОХОВАНО.

ЛОНДОН (Аглія). — Після заяви Брінінґа англійський уряд заявив, щоб відрочити скликання льозанської конференції для полагодження репараційного питання й питання міжнародніх боргів. Таке відрочення потрібне для попереднього порозуміння держав з огляду на нову ситуацію, яку витворила категорична відмова Німеччини платити репарації. Тепер годі сказати, коли льозанська конференція збереться й чи взагалі вона буде скликана колинебудь.

НІМЕЧЧИНА ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ПАРИЖ (Франція). — Велику сензацію викликала заява двох французьких сенаторів на засіданню сенатської комісії в справах закордонних, що Німеччина не звертає уваги на Версайський мир і всіми способами готується до війни. Для цього вона має великі старшинські кадри, які все поповнюються новими, що скінчили секретні воєнні школи, та тими, що проходять інтензивно службу в її реґулярній армії.

Спортові та інші організації також масово муштрують молодь, даючи їй мілітарне виховання. Преса, література й усі політичні та громадські організації й діячі плекають у німецьким народі войовничий дух та жадобу помсти. Таксамо вся фабрична промисловість зорганізована так, що вона вмить зробиться воєнною промисловістю, кажуть сенатори.

ПРИГАДАЛИ СПРАВУ КУТЕПОВА.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Румунська поліція заявляє, що серед арештованих нею в Констанці комуністів є кілька осіб, які були причетні до справи вбивства агентами чека в Парижі ґенерала Кутепова. Такими є одна жінка та ґенерал Аґатієв, що був приятелем і помічником Кутепова в справі організації російських білоґвардійців.

Арештовані дали поліції відомости, на підставі яких арештовано ще 30 радянських агентів у Румунії, а також розкрито шпіонські організації Москви в ріжних европейських державах.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ҐАНДИСТІВ.

БОМБЕЙ (Індія). — Організація індійських купців, яких бизнеси замкнені вже 60 днів, на знак піддержки всеіндійського конґресу та Ґандія старається тепер організувати масову протестаційну демонстрацію, в якій взяли участь не менше 100,000 Індійців.

Демонстрація буде направлена проти режиму твердої руки, масових увязнень індійських провідників та їх засудів. Якінебудь демонстрації, походи й публичні збори тепер в Індії заборонені англійською владою.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРОПАМЯТНИЙ ДЕНЬ

Український нарід обходить нині пропамятний день у своїй історії. Дня 22 січня 1919 р. на Софійській площі в Києві величезні товпи народа вислухали маніфест українського уряду, проклямуючий злучення всіх українських земель в одну соборну українську державу.

Свято це було для України велике, бо на протязі віків свого існовання Україна не богато тішилася самостійністю, а ще менше самостійністю соборною. Це ніколи не було для України легкою справою. Обєднати всі свої землі легко народови малому, або бідному, або бороненому природними оборонними границями. Україні тяжко було обєднатися, бо вона велика країна, і богата країна, і майже не має природою боронених границь. На її велику й богату землю кидали завистним оком сусіди, з котрих одні, як Печеніги, Половці й Татари, ще не доросли були до рільництва, а другі, як Поляки й Москалі, сиділи на бідніших землях або в лісах. Україна не тільки що не боронена природою, але ще до того лежить на самій дорозі кочовиків, що переливалися з диких степів Азії в Европу.

Тому не диво, що Україна, стративши раз свою соборну самостійність, не могла її добути назад довгими віками. Та, хоча розбита між Польщу, Туреччину й Московщину, чи під Росію й Австрію, Україна все лишалася вірною свому ідеалови соборної самостійної держави. І як тільки трапилася до цього перша нагода, ввесь український народ скористав з цього, щоби дати вираз свому споконвічному стремлінню. Сталося це по упадку австрійської й російської імперії.

Правда, злука українських земель в одну суверенну українську державу не вдержалася. По широкі й богаті українські землі, з роботящим і талановитим українським народом, знов посягнули загребущі руки хижих сусідів з півночі й заходу, і вони остаточно доконали не тільки українську соборність, але й українську самостійність. Нині український народ знов розбитий, українська земля знов розділена між чотирох ворогів, а цей розділ затверджений міжнародніми договорами хижаків.

Але український народ не приняв цих договорів. Український народ не признає ні варшавського ні ризького договору, ні паризького рішення. Український народ нині свідомий себе самого, свідомий потреби держави своєї, соборної держави. Він нині цього богато більше свідомий, ніж був у 1919 році. Його свідомість з кождим роком зростає. Його боротьба за здійснення свого ідеалу кріпшає. І ця боротьба не устане, поки знов не здійсниться на все й не закріпиться ідеал соборної української народньої держави.

ЩИРА І ЯСНА ПРОГРАМА ХАЙ БУДЕ МИР НА ЗЕМЛІ!

„А я вам кажу, що з ними можна зговоритися. Тільки ми мусимо вести реальну політику. Те, що нас нищать, є тільки випливом нашої політики". (З розмови з одним „реальним" політиком).

„Новий Час" згадав і про відомий Пастиський Лист Станиславівського Владики. Згадав — зі скреготом зубів. І зовсім зрозуміло. Бо Пастирський Лист того многострадального Владики голосить мир, а „Новий Час" — боротьбу. Наш досвідчений Владика голосить мир — щоб ми могли загоїти рани і скріпитися. А Пан Дм. Паліїв голосить боротьбу, щоб зовсім певно знов наступив погром".

(„Нова Зоря" з 27-го грудня 1931).

Перед нами 7-ме число місячника „Польска Всходня" — орган „Товажиства Оброни Зєм Всходніх", яке лічить за собою всього рік життя. Почесним предсідником цього Т-ва є поважний поет і драматург К. Г. Ростворовскі. Серед Виділу і членів основників стрічаємо дідичів, промисловців, банковців, професорів університету, суддів, адвокатів і т. д. Це товариство має свій осідок в Кракові. Воно — як запевняє Виділ — „стоїть здалека від партійних терть і з кличем „Польща передусім для Поляків" є організацією праці і чину". Переглядаючи список основників, треба признати, що це Т-во справді міжпартійне — до нього входять ендеки, демократи і консервативісти.

Про становище цього загальнопольського Т-ва до української квестії довідуємося дещо з статті Теодора Пасек Блотніцького п. н. „С. О. С".

Читаємо: „Польська держава стоїть на становищі, що всі горожани мають рівні права. Польські політичні партії заступають погляд, що належало би щось зробити в „українській" справі, але ріжні концепції кінчилися на папері і брак політичної програмовости тяжив як змора над східними землями. Єдина до тепер доцільна акція військового і цивільного осадництва на східн. землях через недотягнення не видала таких овочів, які повинна була видати. Але всетаки она є дороговказом на будучність.

„В оцінці поступовання ми поповнили засадничу помилку. Цілий балаган викликує мильне трактовання української партії, як народа. Як світ світом, ніхто перед 60-ти роками не чув про український нарід. **Український нарід не існує, а цей факт стверджує історія** (підч. наше — Ред.). А хто з Поляків говорить про український народ, той тяжко грішить супрти батьківщини, бо дезорєєнтує польську суспільність і заграницю.

„Як ми поступили би з ґрупою Кашубів, якщо вони іменувалисяб народом і пішли до Ліґи Народів зі скаргами і петицією в справі автономії? Те порівнання зовсім не є пересборщене".

Дальше йдуть тези:

„Ніодин „Українець" не повинен носити гідности урядника польської держави.

„Ніяка „українська" організація не повнинна бути попирана кредитами в польських банках, а тимбільше в державних банках.

„Русинам можемо помагати, але „українізм" треба нищити, бо як ми його не знищимо, то він нас знищить на східних землях.

„Це не жарти — то якесь замрачення огорнуло польську суспільність, яка не бачить трагічної правди.

„Направду говоримо Вам, що Русини то наші рідні брати, але ті Русини, що їх огорнула жадоба власти на нашій польській землі і під плащиком штучно впровадженого українізму дишать ненавистю до всього, що їм перепиняє дірватися до тої узурпаторської влади — **то гірші як комуністи** (підч. наше — Ред.).

„Длятого „Товажиство Оброни Зєм всходніх" кличе С. О. С.".

Коментарі до цієї програми зовсім зайві. Щиро і ясно сконкретизована програма і за це спасибіг.

А ми йдімо всі за „досвідченим Владикою, що голосить мир, загоюймо рани і скріпляймося".

Д. Паліїв.

(„Новий Час").

ІТАЛІЙСЬКІ НОВИНИ

Положення в Італії.

Пишу Вам, щоб оповісти про наші італійські новини.

Відсвяткували ми оце латинські Свята, зустріли Новий Рік, а тепер чекаємо на Бефану. Бефаноюж у нас тут зветься день Водохрещ (Йордан), по грецькому Епифанії. Отже се грецьке слово перетворилося в народній говірці в Бефану, а Бефана помалу-малу набрала людського образу, зробилася старенькою бабусею, яка саме під Водохреща обходить всі хати, де є діти — на зразок нашого св. Миколая — і обдаровує добрих, а карає злих: добрим насипає повні панчохи ріжних забавок та ляльок, а злим — попелу.

Можете собі уявити, як чекають тепер діти на Бефану, що саме завтра пічне свій обхід...

Тимчасом, як діти чекають, дорослі з тугою підраховують свої можливости і бажають один одному більш щасливого року, ніж був попередній. Бажають один одному, щоби в наступаючому році були більш веселі свята, бо цього року свята видавалися дійсно сумні. Великі готелі, в котрих звичайно що року відбувалися великі балі та роскішні вечері, цього року стояли порожні, і навіть в аристократичних родинах, що дотримувалися звичаю щорічного Різдвяного чи Новорічного балю, цього разу обійшлося на маленькій інтимній родинній вечірці.

Заходи уряду.

З одного боку таки й самим тепер невелика охота розкидати грішми — якщо в кого є ще чим розкидати, — а з другого боку й Дуче, себто Мусоліні, видав суворий наказ до фашистівської партії про економію: „Тепер не є час бенкетів..."

Дійсно — не час. Саме перед Різдвом фашистівський уряд розпорядився, щоби всі міські філії партії не замикалися ані в день, ані в ночи, щоби завжди знаходилися в них дижурні, які могли би кожного моменту подати поміч, потрібні вказівки, поради то що. Одночасно відкрито величезний захист для безробітних, до котрих ці філії мають скерувати тих, хто не має де на ніч схилити голову і чим підтримати сили. В цьому захисті кожного миють, дають їсти і спати на три дні — після чого, якщо безробітний за той час не підшукає собі якоїсь іншої праці, — скеровують його на громадські роботи.

Громадських робіт в Італії тепер по всіх усюдах. Проводять шляхи, зводять мости, будують ґреблі, роблять штучні стави й озера, просушують болота, засаджують деревами безлісні гори, а в Римі головно працюють над звільненням місць давньої римської слави — капітолю, імператорських форумів — від брудних хиж, що їх обліпили. Одночасно з тим на передмістях вибудовують величезні будинки для всіх тих родин, що їх поволі виселяють з тих хиж. Зі звільненням форумів і капітолю фашистівський уряд має надію мати в Римі найкращі, найцікавіші вулиці — що приваблюватимуть туристів з цілого світу, — і дійсно вже й тепер в осередку міста, там де колишній форум Трояна відділяв від Венеціянської Площі високий мур поганеньких домів, — тепер відкривається рідка по красі перспектива...

Українська справа в Італії.

Оце трохи з італійських новин, — але вам певно цікавіше було би почути серед них дещо з новин українських. Ось вони: перше, вийшла вже книга зо жовтень-листопад італійського місячника „Антиевропа" з великою й гарною статтею про „Українську справу" п. Вернигори, — зміст її вже свого часу був видрукуваний у „Свободі" з коректурних відбитків Маю відомости, що вона викликала чимале зацікавлення серед Італійців, і я сам мав нагоду в тому переконатися.

Знають Поляків і там.

Відкрили тут виставу римського життя в XIX. ст., в котрій беруть участь ріжні европейські держави, виставляючи речі таких мистців, що були під впливом того римського життя. Виставила дещо Франція, Англія, Німеччина, Еспанія, Голяндія, Швайцарія, — ну і, розуміється, Польща теж вважала потрібним виставити кілька картин Семірадського та ще двох-трох другорядних мистців. І нічого в тому не було би злого: мистецтво є мистецтво; в кожного народу можуть бути добрі чи гірші мистці, і в кожного народу можуть бути мистці, що знаходилися під більшим чи меншим впливом Риму. Але Поляки не могли і в сьому разі не виявити своєї натури: посеред своєї маленької салі на окремому столику під склом виставили вони якусь книгу з з ґеоґрафічною мапою: — „Польща в 1813 р." Як знаємо, в 1813 році Польща, як держава, навіть не існувала, була вона поділена межи Росію, Прусію й Австрію, — отже „Польща 1813 року" — се лише побожні бажання тодішніх Поляків про Польщу, таку, яку би вони хотіли мати. Мою увагу на цю мапу звернув саме один італійський журналіст, який прочитав передтим згадану вище статтю „Антиевропи" і зазначив: — „Правду кажучи, я не дуже то йняв віри тій статті, коли в ній там говориться про „божевільний імперіялізм Поляків, які хотіли би проробити собі шлях до Чорного моря, зробитися геґемонами Сходу Европи й загарбати українські й інші землі. Мені в тому вважалося певне перебільшення, і навіть самий факт заволодіння Польщею частиною українських земель, — себто Галичиною і Волиню, мені, з огляду на большевиків, видавався фактом не дуже характерним, бо всеж краще тим землям бути під Поляками, ніж під большевиками, але тепер я вже тій статті повірив, бо дивіться..."

Я глянув — і остовпів. „Польща 1813 року" тяглася на півночи аж до Балтику (бідна Литва та Латвія!), на сході до Смоленська й Могилева (що там та Білорусь!), далі вниз по Дніпрі ген аж за Чигирин. А на заході, розуміється, ці кордони врізуються не менше в Німеччину та Чехословаччину, але я тих західних кордонів вже й не розглядав як слід, — мені було досить і східних, а західніми занялися ретельно мої колеґи Німці...

— І що має спільного з цими божевільними фантазіями, — виголосив з обуренням мій Італієць, — Рим у XX ст.?! Це лише — пропаґанда дуже поганого смаку, якій тут цілковито не місце!

Як зачуваю, в цій справі будуть пороблені деякі заходи, щоби подібної пропаґанди в таких місцях не ведено. А чи вийде що з того, чи не вийде, того я знаю. Зате знаю, що, виставивши цю мапу, „Польща 1813 р.", Поляки ясно виказали, про що вони мріють і в р. 1932.

Та українські патріоти робитимуть все можливе, щоби саме цей 1932 рік розбив остаточно безглузді надії: не поширюватися мусить Польща, але звужатися — до своїх етноґрафічних, справді польських меж...

Е. Онацький.

М. Ренар.

БРАТАНИЧ із U. S. A.

Вже кілька годин передтим пан Тортрель думав про свого старшого брата. Чи був би то припадок? Ні. Пан Тортрель що дня думав про Марсіяля, який вже віддавна був в Америці, а про якого ніхто нічого не знав. Тортрель жалував, що колись посварився з братом. Гризла його совість, що, може бути, Марсіяль тому виеміґрував. Сердило його, що хоч як старався, не вдалося йому віднайти брата. Вкінці якось-тут прийшла йому до голови дивна думка: що булоб, колиб Марніяль вернувся міліярдером.

Того дня якийсь автомобіль зродив у Тортрелевій голові думку про богацтво та спогад про Марсіяля. Як звичайно, він пополудні проходжувався по місті з приятелем Фіжаном і адвокатом. Люксусове авто їхало Паризькою вулицею. Тортрель зараз уявив собі себе, жінку та дочку в люксусовім авті.

Одначе авто щезло поза церквою та забрало з собою фантастичний привид. Тортрель знову знайшовся, як і передше, з палицею в руці поміж п. Фіжаном і адвокатом Шарльоссом.

Вечоріло, як його дочка Блянка, яка разом з матірю робила роботу наймички, ввійшла до кімнати. В кімнаті були три крісла й одно бюрко, при якому Тортрель мучився, щоби без світла прочитати ґазету.

— Тату, — казала дочка — якийсь молодий чоловік бажає говорити з тобою.

— Чого хоче? Як називається?

— Не сказав мені як називається. Це напевно чужинець. Має оригінальний наголос.

— Молодий чоловік?... — повторив машинально Тортрель, який не любив пригод, бо ніяка пригода йому ніколи нічого не принесла.

— Може мати з трицять літ...

— Чого він може хотіти від мене в таку пору? Цеж не пора на відвідини.

— Мав у руці валізку. Напевно приїхав паризьким поїздом. Я попросила його у гостинну.

— У гостинну. — Тортрель пригадав собі білі прикраси гостинної.

— Добре, йду.

Із пятьох жарівок електричного павука лише дві світилися й освічували гостя жовтим світлом. Високий юнак устав і поставив біля своїх ніг картонову валізку. Тортрель глянув на нього допитливо.

Лице юнака не було неприємне, одначе одежа не вказувала на богатого чоловіка. Хоч було досить холодно, гість не мав загортки. Кальоші й черевики були доволі викривлені. На штанах визначалися йому коліна.

Високий юнак, з усміхом простягнув руку.

— Стрийку, — сказав крізь ніс — я Віліем Тортрель.

Тортрель змірив його очима уважливо від ніг до голови.

— Що? Ви... син мого брата Марсіяля?

— Так, — відповів юнак — Віліем, одинак. Батько помер мені. Дуже давно. Мати лишилася в Америці, а я вернувся у Францію, щоби працювати. Я прийшов, щоби побачитися з вами.

— Добре! — сказав пан Тортрель.

Всеж, крім збентеження, ніщо надзвичайного не відзеркалювалося на його лиці. Віліем міг бачити лише радість з приводу приїзду братанича, який наче з неба впав. І це його врадувало.

— Отже ви приїхали сюди, щоби працювати.

— Так, — відповів Віліем усміхаючися. — Мушу вам відразу все сказати. Хочу просити вас, щоби ви дали мені трохи грошей на початок праці. Гадаю, що три тисячі вистарчило би.

— Ага! — скрикнув пан Тортрель. — Дуже добре. З вами бодай не тратиться часу. Три тисячі франків, що ви собі думаєте?

Юнак знову щиро усміхнувся.

— Так.

— Алеж, молодий приятелю, ви певно маєте в кишені якийсь доказ нашого посвояччення. Не можу я вам позичити три тисячі франків, коли не буду певний, що ви мій братанич.

Юнак добув з кишені зшиток доказів. Пан Портрель переглянув і віддав їх йому, а його поцілував в оба лиця. Віліем виглядав на схвильованого.

Пан Тортрель відчинив двері.

— Маріє, Блянко!

Зараз увійшли мати й дочка. Обі були здивовані.

— Це Марсіялів син. Називається Віліем. Мій бідний брат помер, та ми мусимо радіти, бо знову знайшли його в особі його дитини.

Не було ліпших сотворінь від пані та панночки Тортрель. Вони зараз полюбили Віліема, бо був бідний, веселий та приємний. Полюбили теж і п. Тортреля, трохи більше ніж досі, бо для братанича був щиріший, ніж вони сподівалися.

На щастя, мали в хаті три тисячі франків, у касетці від бішкоптів яка служила за касу. П. Тортрель їх попросту подав Віліемові Братанич з Америки подякував щиро, а потім заявив рішучо, що поведе всю родину на вечерю, кудись у місто.

— Дайте спокій, дайте спокій, прошу вас, — поспішився сказати п. Тортрель — вечерятимемо тут. Сховайте гроші на потрібніші річи.

— То не було би розумно! — озвалися обі жінки, очаровані Віліемовою веселістю.

— То добре, — пристав вкінці п. Тортрель — нині можемо піти. Одначе куди? В нашому місті, знаєте, крім готелю „Під почтою"...

— Це годі, — озвалася пані Тортрель. — Там є теж занадто дорого.

— Ні, перебив їй Віліем. — Від сьогодні, дорога тето, нічого більше не буде занадто дороге для вас.

Настало збентеження. Він говорив майже без наголосу. Лише погляд і усміх осталися в нього тісамі.

— Ось вам ваші три тисячі, — сказав. — Я богатий, тому теж і ви богаті.

— Себто, це була лише така спроба, — зчудувався п. Тортрель, беручи гроші.

— Простіть мені, — говорив Віліем схвильовано. — Справді, лише спроба. Та я настільки був певний, що те все зложиться у вашу користь, що я в готелі вже все приготовив. Мій секретар уложив спис страв. Буде й шампанське.

Пані Тортрель і її дочка сяли радістю. Із вдяки та любови не могли надивитися на п. Тортреля.

А він хотів, щоби вони ще більше здумілися, моргнув оком і сказав їм:

— Я бачив, як нині пополудні приїхав у люксусовім авті, зодягнений наче який князь. Тому я міг...

Не запримітив, як очі, які гляділи на нього, нараз потемніли. Хотів засвітити всі жарівки в електричному павуці, але помилився та погасив іще й ті жарівки, які осталися.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

ПІДГІРЯНЕ, Мельодрама на 3 дії (9 осіб)	25 ц.
ЗГІДЛИВЕ ПОДРУЖЖА, комедія на одну дію. (4 особи)	15 ц.
ЛЮДСЬКІ ЯЗИКИ, комедія на одну дію. (7 осіб)	20 ц.
МАНІВЦЯМИ, траґікомедія на 3 дії, з канадійського життя (8 осіб)	30 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії. (7 осіб)	35 ц.
ҐРАФ фон ГАБЕНІКС, комедія на 2 дії. (9 осіб)	20 ц.
ҐАРНА ГРІШНИЦЯ, траґіфарс на 2 дії. (4 особи)	20 ц.
ВУЙКО З АМЕРИКИ, комедія на 1. дію. (5 осіб)	25 ц.
ЗАЗДРІСНІ, комедія на 2 дії, П. Франка (5 осіб)	20 ц.
РАДНИК ЗАРУЧИВСЯ, комедія в 5-тьох актах, В. Будзиновського (15 осіб)	25 ц.
РАБИ, комедія на 4 дії, О. Турянського (20 осіб)	40 ц.

Належитість разом з замовленням слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітного апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скількиж більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ПРИВОДУ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В ШИКАГО.

Колиб хто думав, що в Шикаго, другім найбільшім місті на американськім континенті, не робиться нічого для української загальної справи, то грубо помилявсяб.

Релігійні та політичні тертя переносяться на друге місце, а перше місце займає загальна всенародна робота. Це перший чинник, якому треба завдячувати успішну працю народньої роботи перед Американцями. Коли зважити, як тяжко будущого діяніти і які великі перешкоди треба було усунути, щоб на міжнародній сцені між іншими народами занятии почесне місце і признання, то справді Шикаговцям треба погратулювати. Не треба забувати, про тяжкі часи, а ще тяжчих наших вороженьків, яких у Шикаго є більше ніж в їх власній Варшаві, то успіх буде ще більший.

Піонірський крок робить український хор міста Шикаго. Він здобуває перше місце в міжнародніх хорових перегонах і висуває українське імя перед американський загал. Це почесне місце він вдержує до нині з двома золотими нагородами. Ці здобутки, цей престіж українського імени, видвигнений українським хором, піддержують національні танки.

„Союз Укр. Товариств в Шикаго" випустив звіт двох англійських парляментарних послів з поїздки по Галичині.

Українці брали участь у міжнародньому карнавалі та діstali за те багато адвертайзменту.

Українське імя вже відоме в Шикаго. Знають інші народи про українські аспірації й ідеольогію. Це є вже певна поміч нашим братам за морем до здобуття незалежности.

Початки гарні. Та на цім ми не повинні кінчати. Треба далі продовжати свою роботу з ще більшою енергією і посвятою. Не випускати з рук цеї здобутої зброї, а далі невпинно використовувати всі нагоди і засоби до дальшого скорого і певного успіху.

Одним з найкращих нагод розадвертайзмовання українського імени, української ідеольогії і здобуття собі симпатій і поперття у всіх народів — буде Всесвітня Виставa в Шикаго в 1933 р. Ця вистава в Шикаго буде тревати коло одного року. Вона повинна бути сочкою тсіх Українців на земській кулі. Їм треба спільно використати цю виставу для своїх цілей. Кращої нагоди нам вже мабуть ніколи не буде. Ми цеї нагоди не сміємо нині пропустити. Нині, коли має рішатись життя-буття українського народу, бо не використавши нині цеї світової нагоди — прокляття грядущих поколінь спаде на наші голови. Діти наші осудять нас за незадарність нашу. Мусимо отрястися з просоння і всі як один берімся спільно до праці і зробім Всесвітню Виставу в Шикаго всесвітнім адвертайзментом українського імени і українських змагань. Цього великого діла ми можемо досягнути легко і за малі гроші. Станьмо тільки всі разом і то сейчас.

Шикаговська вистава, не буде така вистава, якої досі світ не бачив. Це буде чудо найновіших всесвітніх здобутків і винаходів. Там будуть такі річи, про які мало кому і снилось. Увесь культурний світ бере в нім участь. Всі культурні народи будуть там мати свої культурні здобутки,—а чи ми, Українці, маємо остатись позаду? А чи в нас, Українців, нема свого народнього скарбу, свого народнього здобутку? Є, і ще який є, лише треба витягнути його перед культурний світ і йому його показати і його розадвертайзувати. Нам треба більшого адвертайзменту ніж якому іншому народови — ми мусимо його дістати.

Місце, положення, на якім відбудесь вистава в Шикаго. Місце, положення, на якім відбудеться вистава в Шикаго — мабуть нема кращого під сонцем. Повисипувано цілі острови на чудовім Мішиген озері. Острови ці, получено з берегом мостами і бульварами. Будівель, які побудовано, нема в цілому світі. Є будови, яких дахи висять у воздусі, другі без вікон, а повні сонячного світла. Є будівля, в якій ви бачите схід і захід сонця, повні і північні місяця, ріжні фази затьміння сонця, всякі планетарні небесні зміни і все те ви бачите на протязі кількох годин. А скільки то ще буде всякого дива! Будова вистави йде в повнім розгоні. Всі народи починають будову своїх національних будинків-павільонів, де показуватимуть свої національні і культурні досягнення. Поляки будують свій будинок за 350 тисяч долярів, де будуть показувати „Ржеч посполиту од можа до можа" з еднем людкем польскім". Нас, Українців, показуватимуть як „Полякуф грецкего визнания", а наші вишивки, наші гуцульські вироби — це буде „чисти польскі вируб з Мало польскі".

Чи на такий глум і посміховисько ми смієм позволити? Американці вже знаються на фарбованих лисах — ми лише протиставмо і здемаскуймо їх затії — а побіда наша.

Таке діло, як Всесвітня Вистава в Шикаго, це загально народне діло, діло всіх Українців, головно Америки, Канади і Бразилії. Ми, імміграція, постараймось про фонди, а край дасть нам матеріял.

На грошеву поміч старого краю, ми не можемо числити. Це є грошева справа всеї української іміграції, деб вона не була. В Шикаго формується льокальний виставовий комітет, до якого повинні ввійти сейчас репрезентанти з цілої Америки, Канади, Бразилії й інших країн і дати моральне і матеріяльне поперття. Таку виставу можнаб зробити чисто бізнесовим підприємством, на бізнесових принципах і не лише зробити загальну народню роботу, але й здобути гарні фонди на народні цілі — скажім: Рідну Школу. Треба лише загального поперття і співпраці, а успіх як моральний так і матеріяльний є певний.

М. М. Белегай.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Я. Ш., Блекстон, Масс. — Ще є полонені на Сибірі й по інших краях. Найкраще допитуватися через Американський Червоний Хрест. Але подайте, де він перебував. Коли брат не дає про себе знати, то правдоподібно не жиє. Але це можна провірити.

А. Л., Ню Кесл, Па. — Опишіть своє життя. Якщо спомини будуть цікаві, радо їх видрукуємо. Пишіть про те, про що згадуєте в письмі до редакції.

Дописів і голосів читачів не звертаємо. — Ніяка редакція не займається тим, щоби звертати надсилані дописи. Тому не треба жадати цього від нас. Дотого деякі дописи треба переховувати, щоби в разі потреби виказати, чому саме відмовлено їм місця в газеті. Як переглядаємо американські чи які інші часописи, які одержують цілком певно доволі всяких дописів, то завважимо, що вони не оправдують себе, чому відкидають дописи. Так чому вимагати цього від „Свободи"?

Професор (до шофера): Ах, мені вкрав хтось гроші з кишені.

Шофер: Як жеж це, то пан професор не чули, що хтось впихає руку в кишеню?!

Професор: Я чув, та я думав, що то моя власна рука.

Manufacturers Trust Company

Член New York Clearing House Association

Член Federal Reserve System

КАПІТАЛ І НАДВИШКА

$52,000,000.

Ви знайдете одну з установ цего банку близько свого мешкання або місця бизнесу.

З MANUFACTURERS TRUST COMPANY

**55 BROAD STREET,
NEW YORK, N. Y.**

Гарвей Д. Ґібсон, президент Manufacturers Trust Company, припоручив оголосити отсю заяву:

Власники акцій Manufacturers Trust Company та Chatham Phoenix National Bank і Trust Company на своїм засіданню в 11 годині передполуднем дня 18 січня 1932, згодилися на злуку цих двох інституцій, котрі відтепер будуть вести свої інтереси під назвою Manufacturers Trust Company.

За злуку обидвох вище названих банків голосували 998,463 акційників (шеровців) з загального числа 1,100,000 акцій Manufacturers Trust Company, або 90.77%, і 721,293 акційників з загального числа 810,000 акцій Chatham Phoenix National Bank and Trust Company, або 89.05%. Таке велике число відданих голосів за злуку осягнуло мабуть рекорд у подібних справах.

Угода вимагала покликання до ведення банкових справ 40 директорів, яких вибрано.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

На шпиталь у Рідним Краю.

Клівлендські братства і товариства, які групуються коло укр. католицької церкви св. апостолів Петра і Павла, рішили влаштувати в себе концерт в честь 30-літнього ювилею Ексц. Митрополита Шептицького. Концерт відбудеться в неділю по Йордані, 24. січня 1932, в 5. год. пополудні, а дохід з нього буде призначений на будову шпитали імени Митрополита у Львові. Той шпиталь будує український нарід, наші браття і сестри, бідні Галичани, в доказ любови і вдячности для Митрополита-Ювилята.

Програма концерту буде гарно дібрана і ріжнородна. Виступатимуть сестри учительки зі шкільними дітьми з вільноручними вправами, співами і деклямаціями, а вершу програми виконає хор „Бояна", який відспіває псальми, щедрівки, колядки і народні пісні. В програму входять далі: скрипкове сольо, національні танки, сільська музика й молодеча банда з Бакай.

Пригадуємо, що потреба свого шпиталя виявилася дуже наглядно підчас „пацифікації" в Галичині. Сотки жертв ляцьких побоїв булиб зійшли в могилу, якби не тимчасовий шпиталь в палаті Митрополита, де лічено побитих. Підчас „пацифікації" польскі лікарі і краєві шпиталі, побудовані за гроші нашого народу, не приймали нещасних жертв звірських побоїв і одиноким ратунком були свої українські лікарі і Митрополит, що заложив тимчасовий шпиталь у своїй палаті. Український шпиталь там у Львові є конечний і нам всім треба помогти довести його будову до кінця.

Комітет.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У.Н.СОЮЗА.

ҐЕРІ, ІНДІЯНА.

Доходить до Злуки.

В неділю, дня 13. ґрудня 1931 р., відбулися річні збори 100 відділу У. Н. Союза в Ґері, Інд., на які прибули майже всі члени. Видно було загальне заінтересовання членів Союзовими справами. Члени охотно забирали слово й висказували свої думки в справі реорганізації У. Н. Союза. Все те відбувалося без нарікань, гніву і сварки, як пристало на свідомих Союзовців.

Порушено справу переміни старих родів обезпечень на нові. Всі погодилися з тим, що треба перевести зміну, щоби У. Н. Союз міг мати і надалі сильні підвалини. І кождий зрозумів, що годі дістати в Союзі більші привілеї без вищих оплат. Порушено також справу злуки відділів. По зрілій розвазі ухвалено всіми присутніми злучитися з 389 відділом У. Н. Союза. Вибраний комітет повідомив про те 389 відділ.

По пятьох днях наспіла відповідь. Відділ 389 згодився на злуку. Дня 18. ґрудня відбулися спільні наради урядників з 100 і 389 відділів. Нарадами проводив гром. І. Чайковський, котрий вів їх безсторонно, взиваючи присутних забути давні непорозуміння, а взятися тепер до спільної праці.

Гром. Стегик підніс вагу злуки, особливо в таких часах безробіття, які отсе переживаємо. Вказав теж на потребу злуки з національного інтересу.

Підписаний виказував користи зі злуки, а при кінці предложив резолюції, які мають бути вислані до Головного Уряду, а в яких проситься дозволу на злуку обидвох відділів.

Отсе подаємо до загального відома, щоби знали всі, що Союзовці це карні й свідомі громадяни, які розуміють вагу справи і дорожать своєю органїзацією та бажають їй добра й які хочуть збудувати велику Союзову силу ще й на те, щоби дати більшу поміч нашому Рідному Краєви.

Антін Цебак.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

5351 So. Washtenan Ave.,
Chicago, Ill., Jan. 13, 1932.

ORGANIZATION OF YOUNG UKRAINIANS.

Dear Editor:

To you, young Ukrainians of Chicago:

In the edition of the Svoboda of the thirteenth of January, I read in the Ukrainian language a letter from a young student over in Europe to his aunt and uncle here in America.

This young student wrote to his uncle and aunt about his work at school and there he told of the different patriotic things the young Ukrainians were doing to help for the freedom of Ukraine. He also told of the students giving concerts and plays to help the students who were poor, and thus giving a signal that the young generation is not sleeping, but is doing its best for the good of the freedom of Ukraine.

At the closing of his letter he asks his uncle and aunt to write to him and tell him what the young Ukrainians over in America are doing. To our great sorrow, if this student's aunt and uncle live in Chicago, certainly couldn't write back to him and tell him about our great Ukrainian organization in Chicago. Why? This "why" is a little world to write but a great question to answer.

We the young Ukrainians here in Chicago have had many and many different organizations, but none has lasted over a period of a year. The organizations have broken up either on account of financial problems or on account of lack of members.

The only club which realy has done the most work and has lasted the longest is "The Ukrainian Dancers Club." It was organized after the students recieved their diplomas from Vasile Avramenko for dancing.

This club will have been organized two years next month. It has spread the word "Ukrainians" quite for, by giving Ukrainian dancing exhibitions to American audiences. Some of the Americans in Chicago know more of the Ukrainians during the past two years (through this club) then they ever knew before in their life.

The club consists of about four hundred members. The members live in Chicago and vicinity. The membership of the club at its birth was one hundred members. In the last two years it has increased four times. And in the future we hope the membership will rise so that all the Americans of Ukrainian descent will belong to it.

Then there is another club which has recently been organized. It is called "Moloda Ukraina". The membership of this club is over fifty members and more and more members are joining every day.

The club so far has not done any great work. But it plans are hopes that they will work, this club will soon hold its position as high as the "The Ukrainian Dancers Club".

So you, young Ukrainians, step on it, come join these clubs and be a part of us. So in the near future if one of our brothers or sisters writes and wants to know something about the young Ukrainians of Chicago, the person who asked will write and our brothers and sisters will know over in Europe that we are striving just as hard as they, for the freedom of Ukraine.

This short article will have to be excused if it isn't written as it should be. I know I haven't the knowledge that some of us have here in Chicago, but if you don't write I did best I could.

Don't forget to come and join us.

I remain a young Ukrainian,

Jenie Hirniak,
5351 S. Washternaw Ave.,
Chicago, Ill.

УВАГА! ТАВНТОН І ОКОЛИЦЯ!

ТОВАРИСТВО ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, відділ 122 Укр. Народ. Союза,

— уладжує —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 23. СІЧНЯ 1932 Р.

НА ҐАЛІ ПОЛЬСЬКІЙ,

316 BAY ST., TAUNTON, MASS.

Початок в годині 7-мій ввечір аж до пізної ночі.

Товариство запрошує Громадян місцевих і позамісцевих до численної участи. Музика з Бунсакет. Кождий, хто на ту забаву прибуде, буде вдоволений, за що ручить 17

УВАГА! БРОНКС, Н. Й.! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ В БРОНКС

— влаштовує —

ЧАРІТИ БАЛЬ (CHARITY BALL)

(НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКИМ БЕЗРОБІТНИМ)

В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ҐАЛИ, 1274 HOE AVENUE, BRONX, N. Y.

Початок в годині 8-мій ввечір. Вступ 50 центів.

Шановні Громадяни з Бронкс і околиці! Проситься Вас прийти на сей БАЛЬ, бо чистий дохід піде на поміч укр. безробітним в Бронкс. — Комітет. 16-7

Х. П. Араке.

СМУТОК ПСА.

Пес брата звався Бартоліно. Звідкіля така назва? Брат купив його у Бартоля, славного різника, що вважав гордістю свого життя тримати найдобірніші раси псів. Хата Бартоля була одною псярнею; тут він жив, дивлячися на стрункі самиці й годуючи песиків. Відпадки з різниці були поживою для дуже численного потомства його псів.

Ми тішилися Бартоліном. Малі й великі радісно оплескували штучки того песика, що подобав на тигра, а мав гарні лабки.

Ніколи не відмовлявся від теплого росолу, який приносив йому мій брат по обіді, ні від великих костей, що їх тайки давала йому кухарка, ні від усяких мясних жилок, що їх призначували йому при кождім закупі.

Та дбайлива опіка швидко розвинула Бартоліна. І яка в нім сила, яка жвавість, який він товстий, який гордий на свою шию, вкрашену грубим, срібним ланцушком!

Мій брат — вірний і захоплений ученик Дарвіна — з незвичайним талантом вихвалював красу раси, понятливість і силу Бартоліна. Проходили дні, а ревний науці гарного пса, що дуже скоро став розрадою всіх сусідів через свої скоки й жарти, а головно, коли брат одягав його у фрак, в тихолази й накладав йому великі чорні окуляри. Тоді була справдішня циркова вистава. Бартоліно скакав як линвоскок, танцював на задних лабах, точно шукав річи, які йому заподівалися кудись, подавав лабу...

Терпеливо й тихо вдалося братови розвинути здібности того звірятка.

Яка то штука виховувати! Яка велич виховання! Що то зробить виховання з простої людської вдачі, коли з такою вдачею пса доказує всяких чудес! Люди й пси мають дивні схожі черти, подібні нахили, апетити...

Слухайте! Бартоліно швидко привязався до малого любимця дому. Треба було бачити ту пару, пса й того хлопчика, що все йшли всюди разом і верталися вечером з проходу.

Вже при вході до дому хлопчик присідав радісно й дивився голубими очима на вулицю. Бартоліно звивався в клубок біля нього: руки дитини гладили вовнисту голову пса. Часом хтось переходив: Бартоліно піднімався й ставав на сторожі.

Раз якийсь великий псисько відважився понюхати хлопчика. Бартоліно піднявся, очі його блиснули зловіщо, й скочив блискавкою на влізливця. Вкусив його й за хвилину той псисько кинувся з зойком на вулицю.

Бартоліно все ще дрожав і з настороженими ухами та блискучими очима звернувся до переляканого хлопця й бурчав як навіжений... Руки хлопця його погладили й він помалу положився коло нього.

Якийсь ученик Спенсера сказав, що чоловік і пес є схожі в коханню.

Не хочу перечити. Послухайте цю правдиву історію Бертоліна.

Що дня по обіді пес ходив до пекарні, брав у зуби кошик і приносив хліб для нас.

Пять хлібів. Все однаково.

Раз прийшов Бартоліно з чотирма хлібами; чергового дня, чотири хліби; третього знову чотири; цілий тиждень так носив по чотири хліби.

„Дивно", сказав брат, „Бартоліно краде".

„Сину", говорила мати; „може він бідака зїв його".

„Але то неможливо; щойно наївся й пішов по кошик; ні, то не може бути".

Брат побіг до пекаря. Той давав усе пять хлібів, отже пес був винен, що губив десь один хліб.

Брат став містером Рефезеном (детективом) і постановив прослідити крадіж.

Бартоліно дістав хліб і пустився звичайним чвалом до дому; брат слідив за ним позаду.

Прийшовши до рога вулиці, пес змінив напрям і швидко побіг далі.

Дивне, сказав собі брат, куди він так біжить?

Бартоліно вийшов на шлях; біг може з кільометер, перескочив якийсь пліт і звернувся на недалекий горбок. Там лишив кіш, взяв хліб і зайшов в кущі.

Брат надійшов за ним і...! Що за диво! Бартоліно рвав хліб на кусники, які їла з незвичайним апетитом худа самиця, а її ссали жадібно шість песиків.

* * *

Мій брат дивився на це зачудований, як Бартоліно, махаючи весело хвостом, обнюхував ще сліпих песиків...

Обернувшися, стрінувся з братом. Завив болісно й кинувся в корчі.

Далеко-далеко... чути було сумне виття, що відбивалося жалібним відгомоном.

Бартоліно вже ніколи не вернувся до нас.

З еспанського — **К. Яв.**

ВСЕ ЩОСЬ НОВОГО НА РЕКОРДАХ

Columbia

КОЛЮМБІЯ

КОТРІ ЗАВСІДИ МОЖНА ДІСТАТИ
В БАЗАРИ ВИСОЧАНСЬКОГО

10-цалеві по 75 центів.

27304F Бідна Наймичка
Шлюб сироти — Орх. П. Гуменюка, співає Р. Красновська
27303F Чия Рибка, того Став
З гори на долину — Орхестра Браття Голютяки Кузяни
27302F Пісня невинного Арештанта
Біда, тай годі — співає Е. Жуковський
27301F Чудасія
Човник — В. Барчанівна і И. Давиденко

РЕКОРДИ ВИДАНІ ПОПЕРЕДНО, ДОБРЕ ПРОДАЮТЬСЯ.

12-цалеві по $1.25.

Е. ЖУКОВСЬКИЙ З ГУРТОМ.
70018F Весілля в Галичині, ч. 1. — з Дарованнєм
Весілля в Галичині, ч. 2. — Молодий в Молодої
70019F Весілля в Галичині, ч. 3. — приїзд від шлюбу
Весілля в Галичині, ч. 4. — в хаті Молодого

10-цалеві по 75 центів.

РЕКОРДИ ДО ТАНЦЮ.
ЙОСИФ ПІЗЮ.
27294F Рузя качки заганяла, козачок
Гоцулка. Галич.
27297F Надвірна Коломийка
Підкамінецька Коломийка
ОРХ. ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
27291F Полька Перепелиця
Вальс в Горах Карпатах
27284F А я дружба молоденький
Щаслива Вдова, зі співом
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦ. КВАРТЕТ.
27289F Гей ну хлопці до зброї
За Тебе, Україно
27293F Чуєш, Брате мій
Ой лопнув обруч
Народ. співак ТЕОДОР СВИСТУН.
27283F Не вір, дівче, козакови
Ой чогож ти зажурився
27278F Дід і Баба
Дівчина Білявка
27274F Три Шляхи
Шумить, гуде дібровонька
27272F Ой їхав я коло млина
Як я, браття, раз сконаю
В. БАРЧАНІВНА і И. ДАВИДЕНКО, дует.
27287F Лучше булоб не любити
Кума

Е. і С. ЖУКОВСЬКІ, комічні.
27300F Догулявся своє
Смерть пиячини
27295F Початки троблів
Місис Вишивка бере розвід
27271F Перед шлюбом
Мій чоловік не пияця
27285F Охоча коломийка, ч. 1 і 2.
27273F Роман
В день по весілі
27258F Коломийка повітова, ч. 1 і 2.
А. БАРНА і КОМПАНІЯ.
27292F Лучка зелена
Одрехівський мішаний танець
27276F Сама я ружу садила
Заспала дівчина підліщином
ХОР ДЯКО-УЧИТЕЛІВ.
27277F Ой на горі та женці жнуть
Розвивайся ой ти старий дубе
ОРХЕСТРА З ПЕНСИЛВЕНІЇ.
27280F Полька Маївка
Полька Мандрівка
ОРХЕСТРА М. ТОМАСА.
27275F Полька Молдавка
Козак сандигурський
27250F Пісня сироти, ч. 1 і 2.
співає С. Жуковська

Всі повищі рекорди висилаємо почтою сейчас по отриманню належитости, або на С. О. Д. Пишіть на слідуючу адресу: 17-

J. WYSOCHANSKY
47 BEACON STREET,
NEWARK, N. J.
Tel. Market 2-4130

УВАГА! ВЖЕ ПОЯВИВСЯ В ПРОДАЖУ УВАГА!

ЮВИЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ В НЮ ЙОРКУ

Виданий з нагоди 10-тих роковин існування цього товариства.

Цей **АЛЬМАНАХ** повинен найтись в кожній українській хаті в Америці, а особливо в руках кожної української жінки. В ньому на близько 200 сторінках зібрані коротко всі найважніші відомости про те, як українське жіноцтво працює тут в Америці і по всій Україні. В **Альманаху** є звіти з діяльности кільканацяти жіночих товариств в Америці, огляд культурної праці українських жінок тут і за морем, є спомини з переживань жінок під польською окупацією, вибір творів найвизначніших українських письменниць і багато інших інтересних статей. **Прикрашує Альманах поверх 50** (пятьдесять) **ілюстрацій і знимок!** З Альманаху кожна імігрантка усвідомить собі ту вагу і значіння, яке жіноцтво має для українського народу. — Ціна одного примірника $1.50. При більших замовленнях значний опуст. Замовлення посилати на адресу: 5—

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N, c/o S. Kowbasniuk,
277 EAST 10th ST., NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

На Рідний Край.

Громадянин Микола Сематюк переслав через Обеднання до Рідного Краю 10 долярів. З них призначив по 5 долярів на Рідну Школу і на УВО. Сестру гр. М. Сематюка замордували Ляхи.

—o—

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу й політичних вязнів.

На річному мітінгу, котрий відбувся дня 20. грудня 1931, Тов. ім. Івана Франка, від. 54 У. Н. Союза, ухвалило вислати з каси Товариства на Рідний Край $10, бо наша каса не дуже богата й наш відділ не великий. Члени крім того жертвували по $1: І. Бараник, В. Томчук, Г. Салюк, П. Журавецький, А. Дячик, І. Гусар, В. Жуковський і Т. Чопик.

Всього вислано через Обеднання $18. Гроші розділено: $13 на політичних вязнів, а $5 на Рідну Школу.

Андрій Дячик, секр.

—o—

ОРМРОД, ПА.

На Рідну Школу.

Бр. св. о. Миколая, від. 124 У. Н. Союза, на річнім мітінгу дня 12. грудня 1931 р., ухвалило дати на Рідну Школу в Старім Краю $10, які вислано на призначену ціль через Обеднання.

Дмитро Бала.

—o—

ПІТСБУРГ, ПА.

Жертва на Рідний Край.

Заходом Жіночого Гуртка ім. Ольги Басарабової на Савт Сайд, Пітсбург, Па., відбулося Листопадове Свято, з якого прийшло $8.20 збірки, а Жіночий Гурток заокруглив суму на $10, зі своєї каси. З огляду на велике безробіття, вступу не було. Присутних було богато. Гроші вислано через Обеднання на УВО.

М. Б., секретарка.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна **Шашкевича, від. 94,** подає до загального відома, що на річних зборах 13 **грудня вибрано** уряд на 1932 рік як слідує: Іван Заблоцький, предс.; **Микола** Гузар, заст.; Михайло Кулинич, рек. секр.; Іван Курчак, фін. секр.; Онуфрій Курочка, заст.; Данило Войтишин, кас.; Мих. Бабій, заст.; Володимир Туркевич, **Андрій Бабак** і Сильвестер **Гривняк,** контр. комісія; **Мих. Шаран,** Лев Білик, Анна Войтишин і Магдалина **Войтович,** надз. хорих; Василь **Шалайко** і **Антін** Гладчун, прапорщики. — В іменах, проголошених чорним друком, була помилка в попереднім оголошенню, за що перепрашаємо.

УВАГА! БРУКЛИН, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКР. ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ: „ЗАПОРОЖСЬКОЇ СІЧИ", ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА; УКР. РОБ. ПРОСВ. Т-ВА; Т-ВА „БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО", ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА; „УКР. КОЗАКІВ" І УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО Т-ВА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

відограється добірними силами Аматорського Кружка комедію на 5 дій, під назвою:

„МАРТИН БОРУЛЯ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ,

101 GRAND STREET. BROOKLYN, N. Y.

Початок в годині 5-тій ввечір.

Вступ 50 центів. Для дітей 10 центів.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ.

Згадана штука є дуже весела, переплітана комічними картинами від початку до кінця, що представляє собою, як то колись деякі з поміж українських селян лерлись в дворяни. Глядач буде мати нагоду наочно побачити, до чого опісля таке дворянство доводить селян. 17-8

Приходіть всі і кличте своїх сусідів і знакомих!

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ 11-го ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В НЮ ЙОРКУ

:——:——: відбудеться :——:——:

Великий Баль

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

VOLKS LYCEUM HALL,

220 E. 2nd Street, New York, N. Y.

Початок в годині 2-гій пополудни до 2-гої години в ночі.

Вступ-ADMISSION 50 CTS. —— FIRST CLASS MUSIC.

Отсим запрошується Українське Громадянство, як рівнож українську молодіж, на цей баль. На балю будуть виступати танцюристи зі школи артиста Василя Авраменка. **Ввесь дохід призначений на Визвольну Боротьбу.** Віримо, що Громадянство сповнить свій обовязок, за що складаємо подяку згори. За чесну обслугу і порядок ручить 17-8

Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „ЗОРЯ" В НЮ ЙОРКУ,

Віділ 69 Українського Народного Союза

—— улаштовує ——

В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

Величавий Баль

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7.30 ввечір. —— Вступ 50 центів.

Запрошується нюйорських і околичних громадян до численної участи. 16-7

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ПОВІДОМЛЕННЯ.

УКР. ЗАПОМОГОВЕ ТОВ. „ДНІСТЕР", ВІД. 361 У. Н. С.

отсею дорогою повідомляє всі ТОВАРИСТВА І БРАТСТВА, що Тов. Дністер дає

ДВА ПІКНІКИ

СЛІДУЮЧОГО СЕЗОНУ

ПЕРШИЙ ПІКНІК 5-ГО ЧЕРВНЯ, ДРУГИЙ 14-ГО СЕРПНЯ 1932

В УЛМЕР ПАРКУ, В БРУКЛИНІ.

Так Тов. Дністер звертається з просьбою до всіх чесних Товариств і Братств, щоби вибрали собі інші неділі на подібні підприємства, з огляду на се, щоби ми могли бути гістьми у Вас, а Ви у нас. 17

З поважанням — **Екзекутива Тов. Дністер.**

ЗІ СПОРТУ.

ALIQUIPPA, PA.

The Aliquippa Ukrainian Basketball Team would like to schedule games with Ukrainian teams in the Pittsburgh District on the home and home basis.

We would particularly like to hear from Ambridge, McKees Rocks and Pittsburgh.

Chester Manasterski,
678 Franklin Ave.,
Aliquippa, Pa.

ПОДЯКИ.

Щиро дякую Головним Урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги $75 з фонду запомогового. Чоловік, коли знайдеться в хоробі, дуже мало за нього хто дбає, але коли належить до такої організації як У. Н. Союз, тоді він щасливий. Сильніші товариства Укр. Нар. Союза мають змогу виплачувати бенефіт, з котрого є добрий поратунок хорому членови і його родині. Товариство Дністер, 361 від., є один з таких товариств, котре може бути примірoм другим. Бажаю У. Н. Союзови зрости в сильні і щирі товариства.

Петро Кучма,
член 361 від. тов. Дністер,
Ню Йорк.

—o—

Я нижче підписаний, член від. 64 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку за уділення мені запомоги 75 дол. з фонду запомогового. Рівнож і місцевому урядови дякую, що допоміг мені в тій справі. Ся запомога стала у пригоді моїм дорогим: жінці і діточкам. Я не годен більше віддячитися тобі, Батьку Союзе, бо я уже на пів не твій, але хоч тільки тішуся, що моїх троє дітей є членами Союза і обовязком їх є віддячитися за мене. Доки я ще межи живими, то і кличу до вас: вступайте до своєї рідної організації, бо лише свій свого пожалує. Се мій власний досвід.

Павло Похмурський,
Петерсон Санаторія.

Кожна просвічена, інтелігентна Українка

ЧИТАЄ І ПЕРЕДПЛАЧУЄ НАЙЦІКАВІЩИЙ, НАЙІНТЕРЕСНІШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

„ЖІНОЧА ДОЛЯ"

Цілорічна передплата лише $2.00.

Жадна ощадна господиня не обійдеться без **куховарського підручника „Як добре й здорово варити".**

Запишіть собі. Ціна з пересилкою 50 центів. Адреса:

ZINOCZA DOLA,
Kolomyja Nowa 1, East Galizia, Poland,
або до:
Mrs. HELEN D. LOTOTSKY,
203 Academy St., Jersey City, N. J.

Як маєте болі в суглобах,

натріть лише боляче місце старим ретельним лініментом

ПЕЙН - ЕКСПЕЛЕР

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯ св. О. Николая в St. Clair, Pa., пошукує дякоучителя, котрий вміє учити хор і провадити школу дітей. Голоситися до: **St. Nicholas Greek Catholic Church, c/o Jos. Lugona, Sec'y, P. O. Box 551, St. Clair, Pa.** 16-8

ДО ВИНАЙМУ АПАРТМЕНТИ.

8 ST. MARK'S PLACE,
(між 2-3 Евеню) близько Ванамекерс. $28 і $32. 4 кімнати на 2-гім поверсі. Тільки 2 апартменти порожні у цім домі.

17 STUYVESANT STREET,
(між 2-3 Евеню), близько Ванамекерс. $32. 4 кімнати на 4-тім поверсі. Тільки цей оден апартмент порожний у цім домі.

НА ПРОДАЖ 4 ЛОТИ

в Rahway, N. J. Продам всі 4 лоти за половину ціни. Голоситися до: 15-7
F. HORBOWSKY,
51 Maple St., Jersey City, N. J.

ФАРМИ В ЗАМІНУ.

Маємо кілька гарних фарм в Ню Джерзи з добрим доходом в заміну за доми в місті. Коли маєте дім і не маєте з нього доходу, заміняйте за фарму, з котрої забезпечите собі заробіток. Голоситися листовно до:
C. MARKS, 16-8
232 Palisade Ave., Cliffside Park, N. J.

ЧИ ВИ КОЛИ ПРОБУВАЛИ VASA'S ПОРОШКИ?

Попробуйте раз і побачите, як скоро вони звільнять біль голови і другі болі. В кількох мінутах здержать простуду і задержать вас при добрім здоровлю. Сотки людей носять їх у кишенях на випадок.

Тільки 10 ЦЕНТІВ, а вони щадять вам доляри. 282-

M. VASA, Аптикар з Росії,
254 COURT ST., NEWARK, N. J.
Заложена в 1889.
Агент на лише правдивий Катролек.

666

666 плин або пастильки уживані внутрішно або 666 масть уживана зверхно, становлять повне правдиве лікування на простуду.
$5,000 надгороди в готівці.
Поспитайтеся свого аптикаря про подробиці.

Phone: Main 5720.
O. E. MALISKY,
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
512 Society for Savings Building,
CLEVELAND, OHIO
Вечерами: 2732 West 14th Street.
Phone: Prospect 7597.

Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО
УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
1718 WEST GIRARD AVENUE,
PHILADELPHIA, PA.
Урядові години: від 9 до 12 рано; від 1 до 5 попол. і 7 до 9 вечер.
Telephone: Stevenson 9620.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

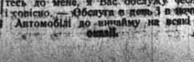
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET,

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без різниці як далекі всезамісцевости, кличте нас!
Офіс: 455 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 3-3882, або Waverly 3-1636 NEWARK, N. J.

Tel. Yonkers 3002.
Памятайте на клич: СВІЙ ДО СВОГО
ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
46 WASTINGTON STREET,
YONKERS, N. Y.

В разі нещасливого випадку удайтесь до мене, я Вас обслужу чесно і совісно. — Обслуга в день і в ночи. Автомобілі до винайму на всякі оказії.

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР.

(45)

З гущавини ліса вискочив осатанілий слон. Маленькі його очі блистіли божевіллям. Він, як тяжкий паротяг, біг до групи жерців, посеред яких стояв Тарзан і Ла. Жерці не знали, що робити з переляку, а Тарзан схопив на руки Ла й подався з нею до найближчого великого дерева. Ла обома руками схопилася за дужу шию Тарзана й притискалася до його голови. Скоро Тарзан і Ла опинилися на високому дереві.

—o—

За ними гнався Тантор, який під своїми ногами вже розчавчив кількох мешканців Опару, що тікали в безтямі, хто куди лише зміг. Тантор з розмаху вдарив головою в дерево, на якому сидів Тарзан і Ла. Слон у страшний спосіб трубів, бив ногами землю, своїми іклами рив її, ніби плугом, і все нападав на дерево. Він старався зломити величезне старе дерево, але воно лише тряслося від страшних ударів голови слона.

—o—

Нарешті Тантор взявся на інший спосіб. Він почав розгойдувати дерево, а потім, охопивши його своїм хоботом і зашпиливши в дерево ікли, почав повертати його в ріжні сторони, стараючися таким способом вирвати дерево з землі. Поволі дерево все більше й більше розхитувалось, а Тарзанови видно було, як здувається земля під корінями дерева. Отже воно вже було зрушене з місця і могло впасти, колиб не коріння.

—o—

Та незабаром Тарзан почув, що й коріння вже почало хрустіти, розриваючись. Ла зі страхом тулилася до Тарзана й не бачила вже порятунку. Вона розуміла, що ще небагато усиль слона й дерево буде на землі, а вони обоє попадуть під тяжкого звіра. Нарешті, коли вже дерево дуже розгойдувалося, Тарзан наказав Ла міцно триматися йому за шию. Разом з нею він стрибнув на друге дерево, а Ла з переляку заплющила очі.

—o—